

Z. S.

Prace nad wydawnictwem "Historia nauki polskiej w zarysie"

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/3-4, 530-531

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Osiągnięcia wydawnicze Komitetu oceniono pozytywnie, po raz pierwszy plan wydawniczy został przekroczony dzięki uzyskaniu dodatkowych funduszy. Równocześnie dokonano oceny polityki wydawniczej Komitetu. Sporo uwagi poświęcono w dyskusji sprawom współpracy z zagranicą. Prace koncentrowały się wokół Kongresu Historii Nauki w Barcelonie i Konferencji Historii Przyrodoznawstwa i Techniki w Moskwie¹. Podjęto ściślejszą współpracę naukową z Akademią Nauk ČSR w dziedzinie historii hutnictwa oraz przeprowadzono wstępne rozmowy z Akademią Nauk w Berlinie (NRD) co do wspólnego podjęcia badań nad kontaktami nauki polskiej i niemieckiej w dobie Oświecenia. Wreszcie, poważnym przedsięwzięciem o charakterze międzynarodowym jest podjęcie inwentaryzacji zabytkowych narzędzi naukowych na zlecenie Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki. Dokonano również oceny rezultatów dotychczasowych wyjazdów zagranicznych pracowników Zakładu oraz przedyskutowano zasady dalszej akcji stypendialnej w przyszłości.

W dyskusji nad planami naukowymi Zakładu zgłoszono szereg dalszych drobnych poprawek, stwierdzono również, że dzięki pracom nad planami, Komitet i Zakład stały się centralną placówką koordynującą badania w zakresie dziejów nauki i techniki w Polsce.

Po przerwie odbyło się posiedzenie organizacyjno-administracyjne kierowników działów, sekcji i zespołów Zakładu Historii Nauki i Techniki, na którym przedyskutowano szereg spraw bieżących związanych z pracą Zakładu.

P.Cz.

PRACE NAD WYDAWNICTWEM HISTORIA NAUKI POLSKIEJ W ZARYSIE

Dnia 2 marca 1960 r. odbyło się w Warszawie zebranie redakcji wydawnictwa *Historia nauki polskiej w zarysie* pod przewodnictwem pełniącego zastępczo funkcję kierownika Zakładu Historii Nauki i Techniki P.A.N. prof. E. Olszewskiego, w którym wzięli udział redaktorzy poszczególnych rozdziałów *Zarysu*: prof. A. Birkenmajer, doc. J. Michalski, prof. K. Opalek, prof. M. Serejski oraz sekretarz redakcji mgr Z. Skubała.

Po zagajeniu zebrania przez prof. Olszewskiego, który podał do wiadomości, iż opracowanie *Zarysu* weszło do zatwierdzonej przez Radę Państwa Uchwały Obchodu Tysiąclecia Państwa Polskiego (z terminem wydania — w początkach 1964 r.), głos zabrał prof. M. Serejski, redaktor rozdziału obejmującego drugą połowę XIX w. i początek wieku XX, przykładowo podając zebranych wyniki swych dotychczasowych poczynań. Prof. Serejski podkreślił, iż próbował zorganizować namiastkę zespołu, który mógłby podjąć się dyskusji nad zagadnieniami występującymi w redagowanym przez niego okresie, tak aby poszczególne opracowania stopić w jakąś czytelną o równej narracji całość. Dotyczy to jedynie zagadnień ogólnych oraz dyscyplin nauk społecznych a nie obejmuje historii nauk przyrodniczo-technicznych. Paragraf

¹ Porównaj sprawozdania w numerach 4/1959 i 1/1960 „Kwartalnika“.

wstępny do tego rozdziału, zdaniem prof. Serejskiego, może być opracowany dopiero po otrzymaniu kompletnego materiału.

Podjęta dyskusja skoncentrowała się na następujących zagadnieniach:

- a) terminarz prac,
- b) rola redaktorów poszczególnych części *Zarysu*,
- c) sprawa praw autorskich współautorów *Zarysu*,
- d) zaopatrzenie *Zarysu* w bibliografię oraz indeksy — rzeczowy i osobowy.

W związku z koniecznością wydania drukiem *Zarysu* w I kwartale 1964 r. ustalono, iż terminarz prac powinien wyglądać następująco:

- 1) do końca 1960 r. — napisanie i zebranie materiałów cząstkowych,
- 2) do końca 1961 r. — przygotowanie poszczególnych rozdziałów do druku w formie powielonej makiety,
- 3) w początkach 1963 r. — oddanie przedyskutowanych i poprawionych tekstów do druku.

W toku dyskusji przypomniano, iż dzieło będzie zarysem dziejów nauki polskiej w całości a nie dziejów poszczególnych nauk i dlatego też na redaktorach ciąży obowiązek opracowania jednolitego tekstu, co oznacza właściwie napisanie swoich rozdziałów na podstawie otrzymanych tekstów (naturalnie, przy szerokiej konsultacji z autorami). Można się jednak spodziewać, że opracowanie tekstów napotykać będzie tym większe trudności, im bliżsi będziemy wieku XX i dlatego należy zastanowić się nad powołaniem podredaktorów dla całych gałęzi nauk pokrewnych, np. przyrodniczych czy technicznych. Jasną jest przy tym sprawa, iż wkład redaktorów nie może zastąpić pracy autorów opracowań cząstkowych i na nich ciąży pełna odpowiedzialność za poziom naukowy dostarczonych do *Zarysu* materiałów.

Dostarczone przez autorów opracowania będą musiały być wykorzystane a nie drukowane *in extenso* właśnie z uwagi na charakter dzieła, poświęconego historii nauki jako całości i dlatego należałoby rozpatrzyć możliwość powołania serii powielanej pod nazwą *Materiały do zarysu historii nauki polskiej*, w której byłyby drukowane pełne teksty nadsyłanych prac. W samym *Zarysie* można by powołać się na odpowiednie opracowania, wydrukowane w tych *Materiałach*.

Ustalono również, iż *Zarys* powinien być zaopatrzony w dwa indeksy — rzeczowy i osobowy.

Z.S.

POSIEDZENIA NAUKOWE ZAKŁADU HISTORII NAUKI I TECHNIKI

18 czerwca br. odbyło się w Krakowie zebranie Zespołu Historii Metodologii z referatem doc. dr Waldemara Voisé *Formowanie się nowożytnej postawy poznawczej w naukach społecznych epoki Renesansu*. W posiedzeniu wzięli również udział członkowie Zespołu Odrodzenia i Oświecenia. Ten sam referat wygłoszony został 23 czerwca br. w Warszawie — na zebraniu pracowników naukowych Zakładu Historii Nauki i Techniki oraz Instytutu Filozofii